

Γράφει ο
Βύρων Τομάζος
Μηχανολόγος,
Απόφοιτος Πολυτεχνείου
Μονάχου
e-mail: btomazos@gmail.com

Μιας και τα τελευταία χρόνια με την κρίση όλοι έχουμε γίνει οικονομολόγοι, άλλοι από χόμπι άλλοι από ανάγκη, αποφάσισα να διευκρινίσω στους αναγνώστες μας ορισμένα στοιχεία για το **Διεθνές Νομισματικό Ταμείο** διότι πιστεύω ότι αυτό θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε ορισμένα πράγματα που μας αφορούν. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (**ΔΝΤ**) ή στα αγγλικά International Monetary Fund (IMF) είναι ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος επιβλέπει το παγκόσμιο χρη-

ματοπιστωτικό σύστημα **παρακολουθώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τα ισοζύγια πληρωμών προσφέροντας οικονομική και τεχνική βοήθεια όταν ζητηθεί.**

Το **ΔΝΤ** ιδρύθηκε στις 27 Δεκεμβρίου του 1945 στην Ουάσιγκτον, πρωτεύουσα των ΗΠΑ κατόπιν συνομιολόγησης 29 χωρών που είχαν συμβάλει στο 80% του κεφαλαίου. Η ίδρυση του οργανισμού αυτού είχε προπαρασκευαστεί κατά τη διεθνή νομισματική και χρηματοδοτική συνδιάσκεψη που συνήλθε στο Bretton Woods του New Hampshire των ΗΠΑ ενάμιση χρόνο πριν από την 1η Ιουλίου μέχρι τις 22 Ιουλίου 1944.

Επίσης ιδρύθηκε και το σύστημα σταθερών ισοτιμιών του Μπρέττον Γουντς, ένα σύστημα το οποίο προσδιόριζε σταθερές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των χωρών που συμμετείχαν σε αυτό. Ονομάστηκε έτσι από την ομώνυμη Νομισματική και Χρηματοοικονομική Διάσκεψη στο Μπρέττον Γουντς (αγγλ. Bretton Woods) στο Νιου Χάμσαϊρ των ΗΠΑ. Η Διάσκεψη έγινε τον Ιούλιο του 1944 στην οποία συμμετείχαν οι 44 συμμαχικές δυνάμεις οι οποίες είχαν βγει νικήτριες από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το Σύστημα Σταθερών Ισοτιμιών του Μπρέττον Γουντς ίσχυσε έως και το 1971.

Το 1971, οι ΗΠΑ, αντιμέτωπες με τις αυξανόμενες πιέσεις της παγκόσμιας ζήτησης για το χρυσό, ο Ρίτσαρντ Νίξον, ο τότε πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών ανέστειλε μονομερώς το σύστημα του Bretton Woods, ακυρώνοντας την άμεση μετατρέψιμότητα του δολαρίου σε χρυσό. Και από τότε άρχισε το τύπωμα του χρήματος χωρίς αντίκρισμα που κατά καιρούς δημιούργησε χρηματοπιστωτικές κρίσεις.

Έδρα του Οργανισμού ορίστηκε η Ουάσιγκτον ως πρωτεύουσα της χώρας με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής.

Κύριος σκοπός του εν λόγω οργανισμού είναι η **προώθηση της διεθνούς νομισματικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών με ισόρροπη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου.** Για το σκοπό αυτό προωθούνται συγκεκριμένα μέτρα ή οσάκις κρίνεται αναγκαίο αποφασίζονται ιδιαίτερα μέτρα, μεταξύ των οποίων είναι:

1. Η ενιαία διαδικασία ομαλής προσαρμογής εκάστου κράτους μέλους στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.
2. Διεθνείς διαβουλεύσεις σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών των ακολουθουμένων συναλλαγματικών πρακτικών.
3. Επιβολές ορισμένων περιοριστικών συναλλαγματικών μέτρων και τέλος
4. Άρση των παραπάνω περιοριστικών μέτρων κατόπιν διαπιστωμένης βελτίωσης οικονομικής θέσης του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Ανώτατο διοικητικό όργανο του **ΔΝΤ** είναι το λεγόμενο «Συμβούλιο των Διοικητών» στο οποίο εκπροσωπείται κάθε κράτος-μέλος μ' ένα Διοικητή και έναν αναπληρωματικό για πέντε συνεχή έτη. Το Συμβούλιο αυτό συνέρχεται μία φορά ετησίως στη λεγόμενη «Τακτική Σύνοδο». Κατά τη διάρκεια της συνόδου αυτής εγκρίνονται τα πεπραγμένα του Οργανισμού, εκλέγονται νέοι διευθυντές, ενώ λαμβάνονται διάφορες αποφάσεις όπως π.χ. τυχόν αλλαγή ισοτιμιών, περί εισόδου νέων μελών, κ.λπ.

Πολλές από τις εξουσίες του Συμβουλίου των Διοικητών έχουν σήμερα μεταβιβαστεί στο Εκτελεστικό Συμβούλιο που αποτελεί το α-

μέσως υφιστάμενο όργανο του **ΔΝΤ**. Ο Διοικητικός Διευθυντής του Συμβουλίου προΐσταται του Εκτελεστικού Συμβουλίου καθώς και όλου του προσωπικού του Οργανισμού που υπολογίζεται περίπου στα 4.000 άτομα από 180 και πλέον χώρες.

Σημειώνεται ότι το Εκτελεστικό Συμβούλιο ασχολείται κυρίως με θέματα τρέχουσας φύσεως του Οργανισμού αφού για τα σημαντικότερα επιλαμβάνεται αυτό τούτο το Συμβούλιο των Διοικητών.

Η σημερινή πρόεδρος του **ΔΝΤ** είναι η Christine Lagarde, η σημερινή σιδηρά κυρία όπως ονομάζεται.

Η βασική αποστολή του ΔΝΤ είναι να παρέχει τεχνική και οικονομική βοήθεια σε χώρες που βρίσκονται σε πολύ δύσκολη κατάσταση. Χώρες-μέλη που έχουν πρόβλημα με το ισοζύγιο πληρωμών μπορούν να ζητήσουν δάνεια και βοήθεια στη δια-

χείρηση της εθνικής τους οικονομίας. Για να δοθεί όμως η βοήθεια απαιτείται συνήθως από τις χώρες αυτές να προβούν σε μεταρρυθμίσεις, συνήθως απαιτείται από τις χώρες αυτές μια σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία και ζητούν να δημιουργήσουν οικονομικές νομισματικές και πολιτικές πρακτικές οι οποίες θα οδηγήσουν οι ίδιες το σύστημα να βγει από την κρίση.

Για παράδειγμα, χώρες με τεράστια ελλείματα στους προϋπολογισμούς, ανεξέλεγκτο πληθωρισμό, αυστηρό έλεγχο τιμών ή ιδιαίτερα υπερτιμημένο ή υποτιμημένο νόμισμα διατρέχουν τον κίνδυνο να αντιμετωπίσουν στο μέλλον σοβαρό πρόβλημα με το ισοζύγιο πληρωμών. Έτσι τα προγράμματα αυτά έχουν ως στόχο να διορθώσουν τις συνθήκες και να χαλιναγωγήσουν την οικονομική κρίση και όχι απλώς να χρηματοδοτήσουν την έλλειψη υπεύθυνης τάσης στην οικονομία.

Όταν η βοήθεια συνίσταται σε δάνεια, αυτά συνήθως δίνονται σε δόσεις κάθε μια από τις οποίες δίνεται υπο την προϋπόθεση ότι έχουν επιτευχθεί συγκεκριμένοι στόχοι (κάτι έχουμε μάθει και εμείς από αυτά).

Η αλήθεια είναι ότι πριν από το Καστελόριζο ο πολυς κόσμος, συμπεριλαμβανομένης και της αφεντιάς μου, είχαμε μία αμυδρή ή καθόλου γνώση για το **ΔΝΤ**. Μετά όμως από το Καστελόριζο έχουν υποθεί και γραφεί πολλά για το **ΔΝΤ**, πολλά εκ των οποίων είναι υπερβολικά και ασαφή και μυθώδη. Καλά σε ό,τι αφορά τους συντρόφους γιατί γι' αυτούς είναι κόκκινο πανί ό,τι έχει σχέση με το χρήμα. Γιατί αυτοί δήθεν δεν ενδιαφέρονται για το χρήμα. Το **ΔΝΤ** είναι μπαμπούλας που αυτό που κάνει είναι μόνο να υποστηρίζει το κεφάλαιο να καταπιέζει την εργατική τάξη, η οποία όπως έχω ξαναγράψει έχει συρρικνωθεί σε μονοψήφια νούμερα και ο εργάτης δεν είναι ο αποδοχέας πίσω από ένα μηχάνημα π.χ. μια πρέσα που φτιάχνει τούβλα αλλά είναι πλέον ο σκεπτόμενος εργάτης που χειρίζεται και προγραμματίζει την πρέσα. Έτσι η πλειοψηφία του εργατικού δυναμικού ανήκει πλέον στις υπηρεσίες.

Εγώ, όπως το βλέπω, είναι σαν το νοικοκύρεμα π.χ. στην οικογένειά σου ή σε μια μικρή επιχείρηση άμα ξεδεύεις παραπάνω απ' ό,τι κερδίζεις κάποτε θα φαληρίσεις. Γι' αυτό προτού το πάθεις πρέπει να βάλεις κάποια τάξη. Να περικόψεις τις δαπάνες σου, αν πρόκειται περί του κράτους, να περικόψεις τις δαπάνες στο δημόσιο που συμπεριλαμβάνουν και θέσεις εργασίας.

Αν δε παράγεις σαν άτομο, σαν κοινωνία ή σαν κράτος, σαν λαός δε μπορείς να ξεδεύεις. Αυτό το είπε και ο Χριστός «**ο δε μη εργαζόμενος μηδεμί εσπίετο**». Σήμερα, με τη μοντέρνα επιστήμη και τεχνολογία όλα πλέον είναι μετρήσιμα. Ακόμα και η παραγωγικότητα των δημοσίων υπαλλήλων.

Τα μοντέλα προσαρμογής του **ΔΝΤ** ως επί το πλείστον είναι αυστηρά και απαιτητά και δεν είναι ρόδινα ούτε ευχάριστα. Πρέπει όμως να παραδεχτούμε ότι τα περισσότερα είναι στη σωστή κατεύθυνση και έχουν σώσει πολλές χώρες από ολοσχερή χρεοκοπία.

Όπως γνωρίζουμε, είμαστε προ των πυλών της αξιολόγησης η οποία προβλέπει περαιτέρω στρίμωγμα και πιο δύσκολα μέτρα. Γιατί αυτά τώρα θα έρθουν μαζεμένα. Επειδή τα προηγούμενα χρόνια δεν κάναμε αυτά που έπρεπε, είμαστε τώρα οι μόνοι που δεν βγήκαμε από την κρίση. Ας ελπίσουμε τώρα ότι οι φόρμουλες

που θα ακολουθηθούν μετά την αξιολόγηση θα είναι σε κάποιο βαθμό εφικτές έστω και πολύ αργά.

Τα οικονομικά και τα χρηματιστηριακά έχουν να κάνουν και με την ψυχολογία του κόσμου και το χειρότερο απ' όλα είναι να χαθεί η αυτοπεποίθηση ενός λαού, όπως έχω ξαναγράψει.

Η προσφυγή στο **ΔΝΤ** είναι η έσχατη ανάγκη μιας χώρας. Η παρουσία του είναι αναγκαία κακό. Συνεπάγεται πρόγραμμα δημοσιονομικής αυστηρότητας περικοπές σε δαπάνες και θέσεις εργασίας κυρίως στο δημόσιο. Πράγμα που δεν έγινε αρκετά ή σωστά στην Ελλάδα γι' αυτό και δεν βγήκαμε ακόμα από την κρίση.

Όλες οι χώρες που μπήκαν είχαν αρκετά προβλήματα. Όπως η Βραζιλία, το Μεξικό, η Τουρκία, η Ισλανδία, η Ρωσία, η Βρετανία του 1976, η Κορέα, η Ταϊλάνδη, η Λετονία, η Ρουμανία. Απέφυγαν όμως την πτώχευση. Πράγμα που είναι σημαντικό. Γιατί όταν πτωχεύσεις ζώντας μέσα στο παγκοσμιοποιημένο οικονομικό σύστημα και δε μπορείς να δανειστείς από τις αγορές θες πάρα πολύ καιρό, αν όχι ποτέ, να ξαναμψεις.

Τα χρήματα του **ΔΝΤ** είναι η συμβολή όλων των κρατών μελών γι' αυτό και η μη αποπληρωμή είναι σοβαρό απόπημα και συνεπάγεται την αποπομπή του κράτους με συνέπειες στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Τα δάνεια που έχει πάρει η Ελλάδα εν συγκρίσει με άλλες χώρες όπως θα αναφέρω παρακάτω στον Πίνακα 1, είναι αστρονομικά και αν δεν υπάρξει κάποια ελάφρυνση του χρέους είναι αδύνατον να αποπληρωθούν. Βέβαια δεν εννοούμε να αποπληρωθούν όλα αλλά να φτάσουμε σε ένα σημείο που να είναι το χρέος 80-90% του ΑΕΠ.

Η αριθμητική λέει ότι ή μας ελαφραίνουν από μέρος του χρέους ή μας δίνουν μια πολύ μακροχρόνια παράταση αποπληρωμής. Που αυτό δεν είναι το καλύτερο γιατί θα πληρώνουν και τα εγγόνια μας.

Όπως επισημαίνουν οι ειδικοί η παρέμβαση του ΔΝΤ αφήνει διαφορετική γεύση σε κάθε χώρα και εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα προβλήματά της.

Η παρέμβαση στη Βραζιλία, για παράδειγμα, θεωρείται επιτυχημένη αλλά στη γειτονική Αργεντινή δεν πήγε καλά.

Στα αρχικά στάδια, τα πρώτα χρόνια το **ΔΝΤ** ήταν πάρα πολύ αυστηρό, αλλά ο Στρος Καν έφερε αλλαγές προς το καλύτερο, οι οποίες ενισχύουν τις πιστώσεις μέχρι τη διευκόλυνση της χορήγησης δανείων και χαλάρωση ορισμένων όρων που απαιτούνται από το **ΔΝΤ** και άλλαξε σημαντικά προς το καλύτερο.

Ενδεικτικά, έλαβαν από το **ΔΝΤ** τα παρακάτω ποσά οι κάτωθι χώρες:

ΒΡΑΖΙΛΙΑ : 41,5 δις το 1998 και 30 δις το 2002

ΜΕΞΙΚΟ : 30 δις το 1995

ΤΟΥΡΚΙΑ : από το 1999 - 2003 έλαβε 20,4 δις

ΙΣΛΑΝΔΙΑ : 1,7 δις

ΡΩΣΙΑ : 22 δις

ΚΟΡΕΑ : 55 δις

ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ : 23 δις

ΛΕΤΟΝΙΑ : 1,7 δις

ΡΟΥΜΑΝΙΑ : 12,9 δις

ΟΥΚΡΑΝΙΑ : 12,9 δις

ΕΛΛΑΔΑ : έως 48 δις

Το συνολικό χρέος που έχουμε δε μπορώ να το υπολογίσω αλλά είναι γύρω στα **245 δις**. Ένα αστρονομικό ποσό για μια μικρή χώρα σαν την Ελλάδα. Έτσι μόνο το 2009 μπήκαμε μέσα το αστρονομικό ποσό των 30 δις και λέγαμε ότι λεφτά υπάρχουν. Στην υγεία πληρώναμε 9 δις και τώρα είμαστε στα 2 δις κ.α. Η ουσία είναι ότι το **ΔΝΤ** είναι ένας διεθνής οργανισμός στον οποίο είμαστε μέλη και συμμετέχουμε τόσο στο κεφάλαιο όσο και στα έξοδά του.

Είναι λογικό και επιβάλλεται οι κυβερνήσεις - μέλη που βρίσκονται σε ανάγκη να χρησιμοποιούν την τεχνογνωσία και τις υπηρεσίες του ΔΝΤ και φυσικά να δανείζονται όταν χρειάζεται. Δεν είναι μπαμπούλας. Δυστυχώς, οι λαϊκιστές και οι μύθοι από τους πολιτικούς, τον τύπο και τα ΜΜΕ, το δημιούργησαν αυτό, που έβγαζαν πρωτοσέλιδα αν κάποιος από την κυβέρνηση ή ο πρωθυπουργός είχε κάποια επαφή με το ΔΝΤ και το θεωρούσαν σοβαρή παρεκτροπή.

Ενώ αυτό είναι λογικό και απαραίτητο να χρησιμοποιεί κανείς τις υπηρεσίες για τις οποίες πληρώνει. Δεν είναι λάθος επαναλαμβάνω να μελετάς και να ακούς τις συμβουλές ενός οργανισμού με τέτοια πείρα, του οποίου τουλάχιστον τα επιτόκια που δίνει είναι χαμηλότερα από της αγοράς και με πολυετή και πολυσχιδή εμπειρία σε διεθνές επίπεδο. Ας προσπαθήσουμε, λοιπόν, όλοι να προσαρμοστούμε σε αυτό παρόλο που έχει επίπονες απαιτήσεις μιας και δεν έχουμε άλλη επιλογή. ●